

Palečka proplouvala kolem tolika nejrůznějších míst, ptáčci v křovinách ji viděli a zpívali: „To je ale hezounká panenka!“ List s ní ujížděl dál a dál, a tak cestovala Palečka do ciziny.

Už chvíli nad ní kolem dokola poletoval malý bílý motýlek, až se nakonec snesl na list, jelikož se mu Palečka moc líbila, a ta měla taky radost, protože ropucha už teď na ni nemohla a všude kolem, kudy plula, bylo tak krásně. Na vodu svítilo sluníčko, že byla jako to nejryzejší zlato. Palečka si odepjala pásek, jeden konec přivázala na motýla, druhý upevnila na list, a ten se hned rozjel mnohem rychleji a ona taky, jakpak by ne, když na něm stála.

Vtom přiletěl velikánský chroust, uviděl ji a hned jí začal dráp kolem útlého pasu a vyletěl s ní na strom, ale zelený list plul dál po hladině a motýlek letěl s ním, protože byl k listu přivázaný a nemohl se odpoutat.

Božíčku, to se ale Palečka vyděsila, když s ní chroust vylétl do koruny stromu, ale nejvíc líto jí bylo toho krásného bílého motýlka, že ho tak pevně přivázala

k listu: vždyť jestli se nedokáže odpoutat, bude muset umřít hlady. Jenže to bylo chroustovi jedno. Sedl si s ní na největší zelený list v celé koruně, dal jí najíst sladkého z květů a sdělil jí, že je ohromně hezounká, i když vůbec nevypadá jako chroust. A všichni ostatní chrousti, co v tom stromě bydleli, se k nim vydali na návštěvu; Palečku si prohlédli a slečny chroustové natáhly tykadla a pravily: „Vždyť ona má jen dvě nohy, to je trapné.“ „Nemá tykadla,“ posmívaly se. „Je tak útlá v pase, fuj! Vypadá jako člověk! Ta je ale šeredná!“ brblaly všechny chroustice, a přitom byla Palečka tak hezounká! Myslel si to i ten chroust, co ji sebral, ale když všichni ostatní pořád říkali, jaká je škaredá, myslel si to nakonec taky a už ji vůbec nechtěl; a že si prý Palečka může jít, kam chce. Slétli s ní ze stromu a posadili ji na sedmikrásku, a ona se tam dala do pláče, protože je tak šeredná, že ji chrousti nechtějí, a přitom byla to nejnádhernější, co si kdo dovede představit, taková drobounká a svěží jako ten nejkrásnější růžový lístek.

Po celé léto žila chudák Palečka sama ve velikém lese. Ze stébel trávy si upletla postýlku a zavěsila ji pod velký šťovíkový list, aby na ni nepršelo; z květů vybírala sladkost a živila se jí a zapíjela rosou, která každé ráno čekala na listech. Tak jí uteklo léto a podzim, ale pak přišla zima, studená, dlouhá zima. Všichni ptáčci, co jí celé léto tak pěkně zpívali, odlétli, stromy i květiny zvadly, velký šťovíkový list, pod nímž bydlela, se stočil a zůstal po něm jen žlutý, zvadlý sto-

nek, a Palečce byla příšerná zima, protože měla šatečky všecky rozedrané a sama byla taková drobounká a jemňounká, chudák Palečka, teď už dozajista umrzne. Začalo sněžit a každá sněhová vločka, která na ni padla, byla jako když na nás hodí sněhu celou lopatu, protože my jsme velicí a ona měřila jen jeden palec. Zahalila se tedy do zvadlého listu, ale ne a ne se v něm zahřát, celá se třásla zimou.

Teď ale vyšla z lesa, a hned za ním bylo velké pole obilí, jenže obilí bylo už dávno pryč, ze zmrzlé půdy trčely po něm jen holé uschlé pahýly. Pro ni byly jako

úplný les, a když se jím prodírala, ach, celá se třásla zimou. A pak přišla ke dveřím polní myšky. Byl to maličký otvor pod obilnými pahýly. Tam si myš bydlela pěkně v teploučku a útulně, celý obývací pokoj měla plný zrní, i krásnou kuchyňku a špižírnu měla. Chudinka Palečka si stoupla do dveří, docela jako obyčejná žebračka, a poprosila o kousek ječného zrna, protože už dva dny vůbec nic nejedla.

„I ty ubožátko,“ pravila myš, protože to byla zgruntu hodná stará polní myš, „jen pojď dál do mého vyhřátého pokoje a najez se se mnou.“

A jelikož se jí Palečka zalíbila, řekla: „Můžeš u mě na zimu zůstat, ale budeš mi hezky uklízet pokoj a vyprávět příběhy, ty já mám totiž moc ráda,“ a Palečka udělala, co hodná stará myš žádala, a vedlo se jí náramně dobře.

„Teď už jistě brzy přijde návštěva!“ pravila myš, „jednou týdně mě totiž chodívá navštěvovat pan soused. Tomu se vede ještě líp než mně, má velikánské síně a nosí nádherný černý sametový kožich; toho kdybys dostala za muže, měla bys vystaráno; jenže on nevi-

dí. Tak mu musíš vyprávět ty nejpěknější příběhy, co znáš!“

To se ale Palečce pranic nelíbilo a souseda už vůbec nechtěla, byl to totiž krtek a návštěvu přišel vykonat v černém sametovém kožichu. Ten ti je tak bohatý a učený, říkála myš! Rodinný dům měl nejmíň dvacetkrát větší než myš, učenosti měl až až, ale slunce a krásné kytičky, ty rád vůbec neměl, o těch mluvil ošklivě, protože je nikdy neviděl. Palečka mu musela zpívat, a tak zazpívala jak „Chroustku leť, leť,“ tak „Mniši chodí loukou,“ a krtek se do ní hned zamíloval, to pro ten krásný hlásek, ale neřekl nic, byl to totiž ohromně rozvážný pán.

Před nedávnem si vyhrabal v zemi dlouhou chodbu ze svého domu až k nim, a tam že prý si teď myš i Palečka smějí chodit na procházku, když budou chtít. Jen je poprosil, aby se nelekly toho mrtvého ptáka, co tam v chodbě leží. Byl to úplně celý pták i s peřím a zobákem, umřel zřejmě teprve před nedávnem, když nastala zima, a teď byl zahrabán zrovna tam, kde si krtek vybudoval tu svou chodbu.

Krtek vzal do pusy kus trouchně, ta totiž svítí ve tmě jako ohýnek, a šel napřed, že jim v dlouhé temné chodbě posvítí: a když pak přišli až k mrtvému ptákoví, opřel se krtek širokým nosem do stropu a vyhodil hromádku zeminy, takže tam vznikl veliký otvor a dovnitř hned začalo proudit světlo. Přímo před nimi ležela napříč chodbou mrtvá vlaštovka, hezounká

křidélka přitažená těsně k bokům, nožičky a hlavu zatážené do peří; chudák ptáček určitě umřel zimou. Palečce ho bylo hrozně líto, měla všechny ptáčky ohromně ráda, vždyť celé léto tak pěkně švitořili a zpívali jí, ale krtek do vlaštovky jen strčil krátkýma nožkama a ušklíbl se: „Už dopískala! Musí to být bída, narodit se jako takový malý ptáček! Díky bohu, že moje děti nic takového nepotká, takový pták kromě toho švitoření nemá vůbec nic a v zimě aby umřel hladý!“

„Moje řeč, vy jste přece jenom rozumný mužský,“ přikyvovala myš. „Co z toho věčného švitoření takový pták má, když přijde zima? Jenom hladoví a zmrzá, a to má prý být bůhvíco!“

Palečka neříkala nic, ale když se ti dva obrátili k ptáčkově zády, sklonila se k němu, odhrnula mu peří z hlavíčky a políbila ho na zavřené oči. „Třeba je to zrovna ten, co mi v létě tak hezky zpíval,“ říkala si, „takovou mi dělal radost, ptáček hezounký, roztomilý!“

Krtek otvor zase utěsnil, aby jím přestalo proudit denní světlo, a doprovodil dámy domů. Ale v noci nemohla Palečka spát, a tak vstala z postýlky a upletla ze sena pěknou, velkou přikrývku, odnesla ji do chodby a mrtvého ptáčka jí přikryla, po obou stranách mu položila měkoučkou bavlnu, kterou objevila u myši v pokoji, aby mu ve studené zemi bylo teploučko.

„Tak sbohem, ptáčku krásný,“ zašeptala, „sbohem a děkuju ti, žes mi v létě tak pěkně zpíval, když se všechny stromy zelenaly a sluníčko nás hřálo!“ Pak sklonila hlavu k ptáčkově hrudi, ale vtom se dočista vylekala, protože jí připadlo, jako by tam vevnitř cosi zaťukalo. Bylo to ptáčkově srdce. Ptáček nebyl mrtvý, byl jen v zimním spánku, a teď se zahřál a oživil.

Na podzim odlétají všechny vlaštovky do teplých zemí, ale když se některá opozdí, je jí taková zima, že padne dočista mrtvá k zemi, zůstane ležet na místě a tam ji přikryje chladný sníh.